

Sygn. akt *I ACa 999/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Małgorzata Kaźmierczak**

Sędziowie: **Ewa Staniszevska**

Mikołaj Tomaszewski

Protokolant: **st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarek**

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Bank (...) SA z siedzibą w W.**

przeciwko **S. Z.**

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu, XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.

z dnia 13 sierpnia 2018 r. sygn. akt XIV C 411/18

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punktach III i IV w ten sposób, że:**

a/ utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 18.12.2017 r. także w części zasądzonej od pozwanego na rzecz powoda 92.139,65 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...) od kwoty 92.095 zł od 30.09.2017 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że odsetki te nie mogą przekroczyć odsetek maksymalnych za opóźnienie (art. 481 § 2⁽¹⁾ k.c.);

b/ zasądza od pozwanego na rzecz powoda 5.434 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

2. **oddala apelację pozwanego;**

3. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda 8.655 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Ewa Staniszevska Małgorzata Kaźmierczak Mikołaj Tomaszewski

I A Ca 999/18

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) SA w W. w pozwie w postępowaniu nakazowym z 29 września 2017 r. domagał się zasądzenia od pozwanego S. Z. na swoją rzecz 109.370,71 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, jednak nie wyższymi niż odsetki maksymalne, od kwoty 103.900,30 zł od 30 września 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z 18 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu uwzględnił powództwo. Pozwany w terminie zaskarżył nakaz w całości zarzutami. W piśmie z 25 czerwca 2018 r. powód wskazał, że wypowiedzenie umowy kredytu odniosło skutek wraz z upływem dnia 23 czerwca 2017 r. a nie 10 czerwca 2017 r., jak wcześniej przyjmował. Oznacza to, że w wyciągu z jego ksiąg dołączonym do pozwu naliczono wyższe odsetki niż należne. W związku z tym powód ograniczył żądanie odsetek umownych z 5.425,41 zł do 5.227,76 zł. Pozwany na to częściowo cofnięcie pozwu wyraził zgodę.

Zaskarżonym wyrokiem z 13 08.2018r Sąd Okręgowy w Poznaniu wydany w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 18 grudnia 2017 r. utrzymał w mocy w części zasądzającej od pozwanego S. Z. na rzecz powódki (...) Banku (...) SA w W. 17.033,41 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...) od kwoty 11.805,30 zł od 30 września 2017 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że odsetki te nie mogą przekroczyć odsetek maksymalnych za opóźnienie (art. 481 § 21 k.c.); w zakresie kwoty 197,65 zł żądanej tytułem odsetek kapitałowych uchylił nakaz zapłaty i umorzył postępowanie w sprawie, w pozostałym zakresie uchylił nakaz zapłaty i oddalił powództwo; zasądził od powoda na rzecz pozwanego 4.745,70 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego:

Powód (...) Bank (...) SA i pozwany S. Z. 20 maja 2014 r. zawarli na piśmie umowę kredytu konsolidacyjnego nr (...) (nazywaną dalej umową), która składała się z części ogólnej i części szczegółowej. Kredyt został udzielony na spłatę przez pozwanego innych zobowiązań finansowych. Na mocy części szczegółowej umowy: powód udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 108.000 zł (§ 2 ust. 1) na 300 miesięcy (§ 2 ust. 4); kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 5,59 % w stosunku rocznym (§ 2 ust. 8); powód zastrzegł sobie prawo pobierania prowizji i opłat od określonych w umowie czynności (§ 3), w szczególności opłaty 30 zł za sporządzenie i wysłanie wezwania do zapłaty (§ 3 ust. 6 pkt 18); zabezpieczeniem spłaty kredytu miała być hipoteka umowna na nieruchomości pozwanego (§ 4 ust. 1); pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu wraz z odsetkami w 300 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych do 20 dnia każdego miesiąca (§ 7 ust. 1 i 3 i 5); pozwany zobowiązał się powiadamiać powoda o każdorazowej zmianie swego adresu zamieszkania i adresu do korespondencji (§ 9 ust. 1 pkt 3).

W części ogólnej umowy: powód zastrzegł sobie prawo do zmiany oprocentowania kredytu w razie spełnienia się ściśle określonych warunków (§ 5); ustalono, że kwoty niespłaconych w terminie rat będą stawać się zadłużeniem przeterminowanym (§ 29), od którego powodowi należą się odsetki według zmiennej stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego, równej czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...) (§ 30 ust. 1 i 2); przyznano powodowi prawo do wypowiedzenia umowy w przypadku niedotrzymania przez pozwanego „warunków udzielenia kredytu” (§ 35 ust. 1 pkt 1), przy czym zastrzeżono, że termin wypowiedzenia wynosi 30 dni i jest liczony od dnia doręczenia wypowiedzenia (§ 36 ust. 2).

Kredyt został wypłacony pozwanemu w całości 23 maja 2014 r. Rata kredytu wynosiła 621,35 zł. Początkowo pozwany spłacał raty, choć nie zawsze w terminie i w pełnej wysokości. Ostatnią ratę zapłacił 21 grudnia 2016 r. a po tej dacie w ogóle zaprzestał spłat. Na dzień 29 września 2017 r. suma zadłużenia pozwanego z tytułu odsetek umownych wynosiła 5.227,76 zł. W dniach 10 grudnia 2014 r., 9 stycznia 2015 r. i 12 stycznia 2016 r. pozwany złożył powodowi wnioski o zawieszenie spłaty rat, których płatność przypadała odpowiednio: 20 grudnia 2014 r., 20 stycznia 2015 r. i 20 stycznia 2016 r. Wnioski były uwzględniane.

W piśmie z 19 grudnia 2016 r. skierowanym do pozwanego powód złożył oświadczenie, że wypowiada umowę kredytu w części dotyczącej warunków spłaty z powodu braku spłaty wymaganych rat. Poinformował, że brak spłaty zadłużenia wymagalnego w czasie biegu trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia spowoduje, że cała kwota kredytu z odsetkami i opłatami stanie się przeterminowana i wymagalna. Wskazał też, że zadłużenie wymagalne to łącznie 2.525,89 zł. Przesyłka zawierająca to pismo została wysłana na adres pozwanego wynikający z umowy, była awizowana, nie została podjęta i została zwrócona powodowi.

Powyższe wypowiedzenie powód uznał za wadliwe a przez to nieskuteczne, w związku z czym w skierowanym do pozwanego piśmie z 21 kwietnia 2017 r. ponownie złożył oświadczenie, że wypowiada umowę kredytu w części dotyczącej warunków spłaty z powodu braku spłaty wymaganych rat. Poinformował, że brak spłaty zadłużenia wymagalnego w czasie biegu trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia spowoduje, że cała kwota kredytu z odsetkami i opłatami stanie się przeterminowana i wymagalna. Wskazał też, że zadłużenie wymagalne to łącznie 2.526,64 zł. Wypowiedzenia w imieniu powoda podpisała osoba do tego umocowana. Przesyłka zawierająca wypowiedzenie została wysłana na adres pozwanego wynikający z umowy, była awizowana 9 maja 2017 r., nie została podjęta i 24 maja 2017 r. została zwrócona powodowi.

29 września 2017 r. powód wystawił wyciąg ze swoich ksiąg, w którym stwierdził, że widnieje w nich wymagalne zadłużenie pozwanego tytułu umowy kredytu nr (...) w kwocie 109.370,71 zł, na które składają się należność główna 103.900,30 zł, odsetki za okres od 20 stycznia 2017 r. do 29 września 2017 r. 5.425,41 oraz koszty, opłaty i prowizje bankowe 45 zł oraz, że od należności głównej przysługują mu dalsze odsetki od 30 września 2017 r. w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego(...), ale nie wyższej niż stopa odsetek maksymalnych za opóźnienie. Wysokość wskazanych w wyciągu odsetek była oparta na założeniu, że okres wypowiedzenia upłynął 9 czerwca 2017 r. Pismem z 20 czerwca 2017 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty tego zadłużenia.

W toku procesu powód doszedł do przekonania, że okres wypowiedzenia kredytu upłynął 22 czerwca 2017 r., a więc roszczenie jest wymagalne od 23 czerwca 2017 r. W związku z tym wystawił wyciąg z ze swoich ksiąg datowany na 29 września 2017 r., w którym stwierdził, że wymagalne zadłużenie pozwanego tytułu umowy kredytu nr (...) wynosi 109.173,06 zł i składa się na nie: należność główna 103.900,30 zł, odsetki za okres od 20 stycznia 2017 r. do 29 września 2017 r. 5.227,76 oraz koszty, opłaty i prowizje bankowe 45 zł oraz, że od należności głównej przysługują mu dalsze odsetki od 30 września 2017 r. w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, ale nie wyższej niż stopa odsetek maksymalnych za opóźnienie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, że powód dochodził roszczenia o zaspokojenie wierzytelności wynikającej z zawartej z pozwanym umowy kredytu z 20 maja 2014 r. nr (...). Przeciwnie roszczeniu powoda pozwany podniósł szereg zarzutów: braku umocowania pełnomocnika powoda, niewymagalności dochodzonej wierzytelności z powodu braku umocowania osoby, która podpisała w imieniu powoda wypowiedzenie umowy, nie wykazania przez powoda istnienia powołanego w pozwie stosunku umownego i wynikającego z niego zobowiązania co do zasady i co do wysokości, braku podstaw do naliczania odsetek umownych i przedawnienia. Z zarzutu nie wykazania przez powoda istnienia powołanego w pozwie stosunku umownego i wynikającego z niego zobowiązania pozwany wycofał się w toku procesu, przyznając zawarcie przedmiotowej umowy kredytu i otrzymanie przysługującego mu na jej podstawie świadczenia. Z jednym wyjątkiem pozostałe zarzuty okazały się nieuzasadnione.

Z treści pełnomocnictwa oraz odpisu z KRS jednoznacznie wynika, że powód skutecznie udzielił pełnomocnictwa procesowego swemu pracownikowi. Pełnomocnik powoda, który wniósł pozew, był więc prawidłowo umocowany. Z treści umowy kredytu, której istotne postanowienia zostały powołane w stanie faktycznym, wynika, że powód miał prawo na jej podstawie naliczać odsetki umowne. Zarzut niewymagalności roszczenia pozwany opierał na argumentach, że powód nie wykazał, że osoba, która podpisała wypowiedzenie, była do tego umocowana. Został on zgłoszony na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku a jednocześnie nie został poparty żadnymi faktami, które mogłyby uzasadniać jakiegokolwiek wątpliwości pozwanego w tym zakresie. Dlatego Sąd Okręgowy uznał, że zarzut ten został zgłoszony bez żadnych podstaw, jedynie w ramach taktyki procesowej dla odwleczenia wydania wyroku. Jednocześnie w oparciu o domniemanie faktyczne Sąd I instancji przyjął, że wypowiedzenie z 21 kwietnia 2017 r. podpisała osoba

do tego umocowana. Podstawą dla tego domniemania był, mający potwierdzenie w doświadczeniu życiowym fakt, że praktycznie się nie zdarza, aby oświadczenia woli w imieniu banków składały osoby do tego nieumocowane. Prowadził to do wniosku, że w tym przypadku było podobnie.

Niemniej zarzut niewymagalności dochodzonego pozewem roszczenia był uzasadniony, ale z innych względów niż podniesione przez pozwanego. W ocenie Sądu Okręgowego nie doszło do skutecznego wypowiedzenia przez powoda umowy kredytu.

Kwestię wypowiedzenia umowy reguluje § 35 jej części ogólnej. Przewiduje on w ust. 1 trzy jego podstawy. Ponieważ powód dokonał wypowiedzenia z powodu „braku spłaty wymaganych rat”, wchodziła w grę tylko podstawa przewidziana w § 35 ust. 1 pkt 1) umowy. Powołane postanowienie umowy przewiduje, że powód może „wypowiedzieć umowę całości lub w części w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu”. Takie jego ukształtowanie miało charakter niedozwolonego postanowienia umownego. Stosownie do art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W niniejszej sprawie niewątpliwe było, że pozwany jest konsumentem, umowa została zawarta w oparciu o wzorzec stosowany przez powoda a postanowienia jej § 35 nie były przez strony indywidualnie uzgodnione. Nie ulega także wątpliwości, że ten zapis umowy nie określał głównych świadczeń stron. W § 35 umowy zostało powodowi przyznane prawo do jej wypowiedzenia w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu. Podkreślenia wymaga, że umowa nie przewiduje żadnych ograniczeń co do rodzaju lub skali naruszenia warunków udzielenia kredytu, które uprawniało powoda do jej wypowiedzenia. Zatem § 35 umowy pozwalał mu ona na jej wypowiedzenie w razie uchybienia przez pozwanego jakimkolwiek obowiązkom umownemu i bez względu na jego ciężar. Przykładowo mogłoby to nastąpić z powodu naruszenia przez pozwanego zobowiązania do powiadomienia powoda o zmianie adresu zamieszkania (§ 8 ust. 1 pkt 3 umowy) albo w przypadku powstania opóźnienia w spłacie raty o jeden dzień albo wpłacenia raty w kwocie niższej od należnej o 0,01 zł. Przy czym konsekwencją dokonania wypowiedzenia było postawienie całego zadłużenia w stan wymagalności po upływie terminu wypowiedzenia. Sąd I instancji uznał, że takie ukształtowanie § 35 ust. 1 pkt 1) umowy musi być uznane za ewidentnie sprzeczne z dobrymi obyczajami. Nakazują one uwzględnienie w równym stopniu słusznych interesów obu stron umowy, zakazują stronie silniejszej nadużywania swojej pozycji oraz przewidują, że sankcja, nawet jeśli jest surowa, musi być adekwatna do naruszenia. Komentowany zapis umowy tym wymogom nie odpowiada. Jednocześnie musi on być oceniony jako rażąco naruszający interesy pozwanego. Przemawia za tym jego ogólnikowość, pozostawiająca szeroką i niczym nie skrepowaną swobodę interpretacyjną po stronie powoda, będącego znacznie silniejszą stroną umowy. Przede wszystkim jednak o rażącym naruszeniu interesu powoda przesądzają także daleko idące, negatywne konsekwencje ewentualnego wykorzystania przez powoda możliwości stwarzanych mu przez tę klauzulę i wypowiedzenia umowy z błahego powodu. Powodowałyby to konieczność zwrotu całego zadłużenia w krótkim terminie. Potencjalnie byłoby to szczególnie dotkliwe w pierwszych latach trwania umowy, gdyż wiązałoby się z koniecznością zwrócenia jednorazowo, w krótkim terminie bardzo wysokiej kwoty.

Podkreślenia przy tym wymaga, że oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone, dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17). Oznacza to, że dla oceny, czy postanowienie umowne ma charakter niedozwolony wystarczające jest stwierdzenie, że potencjalnie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, natomiast nie jest konieczne stwierdzenie, że w taki sposób zostało faktycznie wykorzystane w danym stosunku umownym.

Na mocy art. 385¹ § 1 k.c. niedozwolone postanowienia umowy nie wiążą konsumenta. Zatem pozwany nie był związany § 35 ust. 1 pkt 1) umowy i dokonane przez powoda na jego podstawie wypowiedzenie umowy nie mogło odnieść zamierzonego skutku.

Kolejno Sąd I instancji wskazał, że wypowiedzenie umowy było nieskuteczne także z jeszcze jednego względu. 27 listopada 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw. Dodała ona do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe art. 75c. W ust. 1 przewiduje on, że jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W ust. 2 stanowi zaś, że w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Na mocy art. 12 ustawy dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, w terminie 30 dni od dnia jej wejścia w życie banki miały obowiązek dostosowania swojej działalności do wymagań określonych w art. 75c Prawa bankowego. Trzydziestodniowy termin upłynął 27 grudnia 2015 r., zatem od tego dnia powód miał obowiązek stosować nowododany art. 75c Prawa bankowego w ramach umowy kredytu zawartej z pozwanym (art. 56 k.c.).

Przed wypowiedzeniem pozwanemu umowy pożyczki powód nie skierował do niego wezwania odpowiadającego wymogom art. 75c Prawa bankowego. Dlatego, także z tego powodu, dokonane przez niego wypowiedzenie należało uznać za nieskuteczne.

Strony łączyła umowa kredytu. Powód domagał się wykonania przez pozwanego płynącego z niej zobowiązania. W myśl art. 354 § 1 k.c., dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Na mocy umowy i powyższego przepisu pozwany zobowiązany był zwracać kredyt w ustalonych ratach kapitałowo-odsetkowych. Z tego zobowiązania się nie wywiązywał. W związku z tym powód wypowiedział mu umowę, ale zgodnie z tym, co wyżej powiedziano, jego oświadczenie woli w tym przedmiocie było nieskuteczne. Niemniej z dokonanych ustaleń wynika, że rata kredytu wynosi 621,35 zł i powinna być płacona do 20 dnia każdego miesiąca. Pozwany od stycznia 2017 r. nie zapłacił żadnej raty. Zatem do dnia wyrokowania wymagalnych było 19 rat, co daje kwotę 11.805,65 zł (19 x 621,35 zł). Ponadto na dzień 29 września 2017 r. powód zalegał z zapłatą 2.468,66 zł odsetek kapitałowych i karnych. W tym zakresie roszczenie powoda o wykonanie umowy było więc uzasadnione. Przy wyrokowaniu Sąd I instancji omyłkowo uwzględnił jako należną kwotę odsetek w wysokości 5.227,76 zł zamiast 2.468,66 zł. Było to wynikiem tego, że Sąd przeoczył, że wyliczenie odsetek na łączną kwotę 5.227,76 zł obejmuje także kwotę 2.759,10 zł odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych przez powoda od kwoty całego pozostałego do spłaty kapitału w związku z wypowiedzeniem umowy. Te odsetki należałyby się powodowi, gdyby wypowiedzenie umowy było skuteczne. Tak jednak nie było. Dlatego te odsetki były nienależne i nie powinny być uwzględnione.

Bezzasadny był zarzut pozwanego przedawnienia roszczenia. Stosownie do art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Z kolei § 2 tego przepisu stanowi, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Przepisy prawa nie przewidują żadnego szczególnego terminu przedawnienia roszczeń o zwrot kredytu bankowego, dlatego mają w tym zakresie zastosowanie ogólne terminy z art. 118 k.c. Stanowi on, że jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Roszczenie powoda o zwrot kredytu jest związane z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej typowej dla banków. Zatem podlegało ono trzyletniemu terminowi przedawnienia. W tej sytuacji należało ustalić, kiedy termin ten rozpoczął bieg. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Roszczenie powoda stawało się wymagalne sukcesywnie, w dniu następującym po dniu płatności poszczególnych rat. Najdawniejsza z nich, która nie została zapłacona, stała się wymagalna 21 stycznia 2017 r. Tego dnia rozpoczął wobec niej bieg trzyletni termin przedawnienia i do tej pory nie upłynął. W związku z tym nie doszło do przedawnienia roszczenia w zakresie żadnej z rat.

Z uwagi na wskazaną omyłkę Sąd I instancji zasądził na rzecz powoda 17.033,41 zł zamiast 14.274,31 zł. Na mocy § 30 części ogólnej umowy od zasądzonej kwoty 11.805,65 zł zadłużenia przeterminowanego z tytułu kapitału powodowi przysługiwały odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...).

Z powyższych przyczyn wydany w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy utrzymał w mocy w części zasądzonej 17.033,41 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...) od 11.805,65 zł od 30 września 2017 r. do dnia zapłaty. Na mocy art. 481 § 2¹ k.c., odsetki umowne za opóźnienie nie mogą przekroczyć odsetek maksymalnych za opóźnienie, więc także w tym zakresie nakaz należało utrzymać w mocy. W związku z tym na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku. W zakresie kwoty 197,65 zł żadnej tytułem odsetek powód skutecznie cofnął pozew, co skutkowało umorzeniem w tej części postępowania .

Powód domagał się 45 zł z tytułu opłat od 3 wezwań do zapłaty . Jednak wykazał wysłanie pozwanemu tylko jednego wezwania. Zatem w zakresie 30 zł z tytułu tych opłat powództwo podlegało oddaleniu jako niewykazane. Natomiast w zakresie pozostałych 15 zł powinno być uwzględnione, jednak Sąd przez przeoczenie nie zasądził tej kwoty przy wyrokowaniu. W zakresie niewymagalnej części kapitału i odsetek powództwo było przedwczesne, co powodowało konieczność jego oddalenia. O kosztach procesu Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając.

Od powyższego wyroku apelacje wniosły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części w jakiej wydany w sprawie nakaz zapłaty nie został utrzymany w mocy. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił: błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia i mający istotny wpływ na jego treść polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że wobec braku wypełnienia nałożonego art. 75 c prawa bankowego obowiązku wysłania do pozwanego upomnienia przed wypowiedzeniem umowy kredytowej wypowiedzenie jest bezskuteczne, mimo że w sprawie w ogóle nie dokonywano ustaleń w tym zakresie, błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia i mający istotny wpływ na jego treść polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że zapis § 35 ust 1 pkt 1 umowy kredytu zawiera niedozwoloną klauzulę i wobec tego jest nieważny, a więc nie może stanowić podstawy wypowiedzenia, wobec czego wypowiedzenie jest bezskuteczne,

naruszenie procedury cywilnej art. 233 § 1 k.p.c. i art. 224 § 1 k.p.c. polegający na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w wyniku braku przeprowadzenia dowodu z niżej wskazanych dokumentów przedstawionych przez powoda, co miało istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez utrzymanie w mocy wydanego w tej sprawie nakazu zapłaty w całości w mocy, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania w obu instancjach z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego w tych postępowaniach według norm przepisanych i poniesionych opłat skarbowych od przedstawionych pełnomocnictw, przeprowadzenie dowodu z załączonych do niniejszego pisma :monitu z dnia 21.10.2016 r. ,monitu z dnia 24.10.2016 r. ,przypomnienia z dnia 6.02.2017 r., zawiadomienia z 21.02.2017 r. ,zawiadomienia z dnia 16.08.2016 r. ,zawiadomienia oraz monitu z dnia 23.03.2017 r., oferty restrukturyzacji z dnia 12.06.2017 r. na okoliczność wypełnienia czynności wskazanych w art. 75c ustawy prawo bankowe poprzedzających złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej.

Pisma te zostają przedstawione dopiero teraz jako dowody w sprawie, gdyż wcześniej taka potrzeba nie istniała. Strona pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie podnosiła zarzutu w tym zakresie, a do ustalenia rzekomego braku wypełnienia wymogów wypowiedzenia doszło wskutek inicjatywy sądu. Sąd także nie wskazywał na potrzebę przedstawienia dowodów na tę okoliczność. Ponadto przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów nie jest pracochłonne i nie spowoduje przewleczenia rozpoznania apelacji. Są to więc wprawdzie pisma nowe niemniej przeprowadzenie z nich dowodu nie spowoduje jakichkolwiek utrudnień, a przez to przedłużenia przewodu sądowego. Apelujący przedstawił te dokumenty dopiero teraz, gdyż dopiero obecnie powstała taka potrzeba, a ponadto ich celem jest także zobrazowanie długotrwałości procesu poprzedzającego podjęcie decyzji o wypowiedzeniu umowy.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego wg. norm przepisanych.

Pozwany zaskarżył wyrok w części, tj. w pkt. 1 w części zasądzonej kwotę powyżej 14.274,31 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...) od kwoty 11.805,30 zł od 30.09.2017 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że odsetki te nie mogą przekroczyć odsetek maksymalnych za opóźnienie, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 484 § 1 k.c. w zw. z art. 476 k.c., - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na tym, że Sąd błędnie doliczył kwotę 2,759,10 zł tytułem odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych od kwoty całego pozostałego do spłaty kapitału, przy błędnym założeniu, że umowa kredytu została skutecznie wypowiedziana, podczas gdy należało uwzględnić jedynie kwotę 2.468,66 zł, w związku z nieskutecznym wypowiedzeniem umowy kredytu przez powoda.

W związku z powyższym apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. 1, poprzez oddalenie powództwa dodatkowo w zakresie kwoty 2.759,10 zł i zasądzenie kwoty 14.274,31 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...) od kwoty 11.805,30 zł od 30.09.2017 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że odsetki te nie mogą przekroczyć odsetek maksymalnych za opóźnienie; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się uzasadniona, natomiast apelacji pozwanego była bezzasadna.

Odnosnie do apelacji powoda.

Rację ma apelujący zarzucając Sądowi Okręgowemu wadliwe przyjęcie, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie doszło do skutecznego wypowiedzenia pozwanemu umowy kredytu.

Nie można podzielić poglądu Sądu Okręgowego, że zapis §35 ust.1pkt.1 łączącej strony umowy o treści, iż bank może wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu ma charakter niedozwolonego postanowienia umownego dotkniętego sankcją nieważności. Zawarta przez strony umowa określa w sposób szczegółowy warunki udzielenia kredytu, postanowienia dotyczące tych warunków są transparentne, były znane stronom, w tym pozwanemu w momencie zawierania umowy, przy czym pozwany w toku procesu w ogóle nie zarzucał, iż

postanowienia umowy, w tym określone powołanym zapisem, zostały ukształtowane w sposób godzący w jego interesy i uniemożliwiający jemu orientację o konkretnych okolicznościach uzasadniających wypowiedzenie umowy kredytu. W tych warunkach nie można uznać, że przyczyny wypowiedzenia umowy kredytu zostały pozostawione dowolnej ocenie banku, bowiem pozwany nie został pozbawiony możliwości kontrolowania zasadności dokonania wypowiedzenia, co powoduje, że została zachowana zasada równości stron w stosunkach obligacyjnych. Z tych przyczyn brak podstaw do przyjęcia, że postanowienie §35ust.1pkt. 1 łączącej strony umowy jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy pozwanego- konsumenta, a zatem jako postanowienie abuzywne nie wiąże pozwanego. (art. 385¹ §1k.c.).

Zasadnie także apelujący zarzucił Sądowi Okręgowemu błędne przyjęcie, że wypowiedzenie pozwanemu umowy kredytu było bezskuteczne, wobec braku dochowania wymogów z art. 75c Prawa Bankowego.

Wskazać należy, że Sąd I instancji w ogóle nie prowadził postępowania dowodowego na okoliczności związane z dochowaniem przez powoda wymogów z art. 75c ustawy Prawo Bankowe jako, że powyższe okoliczności nie były kwestionowane przez pozwanego. Pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty i kolejno w toku procesu kwestionował

skuteczność wypowiedzenia, ale nie z przyczyn braku poprzedzenia wypowiedzenia działaniami upominawczymi, lecz zarzucał brak umocowania osoby podpisującej wypowiedzenie „jak również brak otrzymania wypowiedzenia. Skoro dochowanie przez pozwanego wymogów z art. 75c Prawo bankowe nie było sporne, to powód nie miał obowiązku wykazania powyższej okoliczności. Potrzeba taka powstała dopiero po wydaniu wyroku, bowiem dopiero z uzasadnienia wyroku wynikało, że Sąd I instancji przyjął, że powód nie spełnił wymogów z art. 75c powołanej ustawy, mimo braku prowadzenia postępowania na powyższe okoliczności.

Z tych względów Sąd Apelacyjny przeprowadził dowód z pism przedłożonych przez podwoda wraz z apelacją i ponad ustalenia Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny przyjął za własne, Sąd Odwoławczy ustalił nadto, że powód pismem z 23. 03.2017r. wezwał pozwanego do spłaty zadłużenia wynikającego z zawartej umowy kredytu w terminie 14-dni od otrzymania pisma jak również poinformował o możliwości złożenia w terminie 14 dni wniosku o restrukturyzację zadłużenia. (dowód; pisma powoda z 23 03. 2017r.zatytuowane monit k 176 akt). Pozwany w odpowiedzi na apelację nie zaprzeczył, iż nie otrzymał powyższego pisma (zaprzeczenie dotyczyło pozostałych dołączonych do apelacji pism), a zatem należało przyjąć, że powyższe pismo zostało pozwanemu skutecznie doręczone (art. 230 k.p.c.).

Z powyższego pisma powoda z 23 03.2017r wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że powód przed wypowiedzeniem pozwanemu umowy kredytu wdrożył procedurę wynikającą z art. 75c ustawy Prawo Bankowe, co powoduje, że wypowiedzenie z dnia 21 04. 2017r było skuteczne, a tym samym, że dochodzona przez powoda wierzytelność sprecyzowana w piśmie z 25 06.2018r i wyciągu z ksiąg banku z 29 09.2017r (k 136) była wymagalna i podlegała zasądzeniu.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386§1k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 18.12.2017r także w części zasadzającej od pozwanego na rzecz powoda 92.139, 65zł (zadłużenie z należności głównej i odsetek za okres od 20.01.2017r do 29 09.2017r wynoszące 109.370, 71zł – 197,65zł tytułem odsetek co do której powód skutecznie cofnął pozew= 109.173, 06zł -17.033, 41zł zasądzone przez Sąd I instancji= 92.139, 65zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego(...) od kwoty 92.095zł (103.900, 30 zł należność główna – 11. 805,30zł zasądzone przez Sąd I instancji= 92.095zł) od 30 09.2017r do dnia zapłaty z zastrzeżeniem z art. 481§2¹ k.c. (art. 496k.p.c. w zw. z § 30 umowy kredytu z 20 05.2014r.). Nadto na podstawie art. 98§1i3 k.p.c. zasądzono od pozwanego jako przegrywającego sprawę na rzecz powoda kwotę 5434zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powoda obliczonego stosownie do §2pkt.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 10.2015r (Dz.U. 2016.1667) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Odnośnie do apelacji pozwanego.

Apelacja pozwanego okazała się w całości bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu na podstawie art. 385k.p.c. Pozwany w apelacji kwestionował dokonane przez Sąd I instancji wyliczenie zadłużenia przyjmując, że umowa kredytu nie została skutecznie wypowiedziana, co z przyczyn wskazanych przy omawianiu apelacji powoda było błędne. Wobec przyjęcia przez Sąd Apelacyjny skuteczności wypowiedzenia umowy, zarzuty zawarte w apelacji pozwanego okazały się bezzasadne, a względy ekonomii procesowej przemawiają za brakiem konieczności powtarzania argumentacji zawartej w tym przedmiocie przy omawianiu apelacji powoda.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1i3k.p.c. w zw. z art. 391§1k.p.c. obciążając nimi pozwanego jako stronę przegrywającą sprawę w postępowaniu apelacyjnym. Na zasądzone koszty złożyły się : 4605zł – opłata od apelacji, 4050zł wynagrodzenie pełnomocnika powoda wynikające z §2 pkt.6 w zw. z §10ust.1 pkt.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 10.2015r w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2016.1667).

Ewa Staniszevska Małgorzata Kaźmierczak Mikołaj Tomaszewski

--	--	--	--